

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ім. О. М. МАРЗЄЄВА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва Національної академії медичних наук України» від 21.12.2022 р. № 5

Уведено в дію

Наказом директора від 27.01.2023 р. № 1д/12

ПОЛОЖЕННЯ

**про академічну доброчесність наукових працівників і здобувачів
наукового ступеня докторів філософії і доктора наук
у ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва
Національної академії медичних наук України»**

Київ – 2023

1. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність (далі – Положення) у ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМН України» (далі – ДУ «ІГЗ НАМНУ», Інститут) є внутрішнім підзаконним нормативним актом, який спрямований на забезпечення якісних освітніх послуг, наданих здобувачам вищої освіти, додержання моральних, правових, етичних норм поведінки всіма учасниками освітнього процесу.

1.2. Положення розроблено на основі Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про запобігання корупції», «Про авторські та суміжні права», Статуту інституту, правил внутрішнього розпорядку та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України

2. Принципи забезпечення академічної доброчесності

2.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження науково – освітньої діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання, та/або наукових (творчих) досягнень.

2.2. Порушеннями академічної доброчесності згідно ст.42 п. 4 Закону України «Про освіту» вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства;

- **самоплагіат** - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових;

- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи

пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального чи нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- **зловживання впливом** – пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави;

- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

2.3. Академічна доброчесність забезпечуються: учасниками наукового процесу шляхом: - дотримання Конституції та законів України; утвердження позитивного іміджу ДУ «ІГЗ НАМНУ» та примноження його традицій; дотримання етичних норм спілкування на засадах партнерства, взаємоповаги, толерантності стосунків; запобігання корупції, хабарництву; збереження, поліпшення та раціонального використання науково-матеріальної бази ДУ «ІГЗ НАМНУ»; дотримання спеціальних законів за порушення академічної доброчесності та даного Положення, зокрема, посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм про авторські права; надання правдивої інформації про результати власної наукової діяльності; невідворотності відповідальності з підстав та в порядку, визначених відповідно Законом України «Про освіту» та іншими спеціальними законами;

2.4. Академічна доброчесність забезпечуються **науково-педагогічними працівниками** шляхом надання якісних освітніх послуг з використанням в практичній професійній діяльності інноваційних здобутків в галузі освіти і науки; обов'язкової присутності, колегіальної відповідальності за прийняті управлінські рішення; підвищення професійного рівня шляхом саморозвитку і самовдосконалення, проходження вчасно курсової підготовки; дотримання правил внутрішнього розпорядку, трудової дисципліни, корпоративної етики; об'єктивного і неупередженого оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти; здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти; інформування здобувачів вищої освіти про типові порушення академічної доброчесності та види відповідальності за її порушення.

3. Заходи з попередження, виявлення та встановлення фактів порушення етики та академічної доброчесності

3.1. При прийомі на роботу працівник знайомиться із даним Положенням та правилами внутрішнього розпорядку під розписку після ознайомлення.

3.2. Положення оприлюднюється на сайті ДУ «ІГЗ НАМНУ».

3.3. Адміністрація ДУ «ІГЗ НАМНУ» забезпечує попередження порушень академічної доброчесності шляхом консультацій та інших колективних та індивідуальних форм навчання з науково-педагогічними працівниками щодо створення, оформлення ними методичних розробок (робіт) для публікацій; використовує дане Положення у своїй діяльності (рецензування робіт) та рекомендує сервіси безкоштовної перевірки робіт на антиплагіат;

3.4. Науково-педагогічні працівники, в процесі своєї освітньо-наукової діяльності дотримуються етики та академічної доброчесності, умов даного Положення, проводять роз'яснювальну роботу із здобувачами вищої освіти щодо норм етичної поведінки та неприпустимості порушення академічної доброчесності (плагіат, порушення правил оформлення цитування, посилання на джерела інформації тощо).

3.5. Комісія в разі встановлення факту порушення науково-педагогічними та науковими працівниками академічної доброчесності надає рекомендації щодо обрання форми притягнення до академічної відповідальності у відповідності до законодавства.

4. Комісія з питань академічної доброчесності науково-педагогічних працівників

4.1. Комісія з питань академічної доброчесності науково-педагогічних працівників – незалежні органи для розгляду питань, пов'язаних із правовими нормами цього Положення.

4.2 До складу Комісії з питань академічної доброчесності науково-педагогічних працівників входять представники наукового колективу та профспілки ДУ «ІГЗ НАМНУ». Персональний склад Комісії затверджується наказом директора ДУ «ІГЗ НАМНУ». Голова, заступник голови та секретар Комісії обираються з числа осіб, що входять до неї. Голова веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо. За відсутності голови Комісії його обов'язки виконує заступник. Секретар Комісії здійснює повноваження щодо ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні тощо. Комісія розглядає питання порушення морально-етичних норм поведінки та правових норм цього Положення за потребою або ж заявою учасників освітньо-наукового процесу у ДУ «ІГЗ НАМНУ».

4.3. Комісія має такі повноваження:

- виявляти та встановлювати факти порушення академічної доброчесності учасників освітнього процесу;
- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу;

- готувати пропозиції, надавати рекомендації та консультації щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітньо - наукову діяльність інституту;
- отримувати і розглядати заяви за умови, якщо вони носять не анонімний характер, щодо порушення академічної доброчесності учасників освітньо-наукового процесу;
- залучати до своєї роботи експертів з відповідних галузей, а також використовувати технічні і програмні засоби для встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;
- доводити результати розгляду заяв щодо порушення академічної доброчесності до відома директора інституту для подальшого реагування.

4.4. Свої повноваження Комісія здійснює за умови, що кількість її членів, присутніх на засіданні, складатиме не менше ніж дві третини її складу.

5. Права здобувачів вищої освіти під час розгляду фактів порушення академічної доброчесності або апеляційних скарг

Кожна особа, стосовно якої розглядається питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки факту порушення академічної доброчесності, подавати свої зауваження або апеляційну скаргу до Комісії з академічної доброчесності;
- особисто або через представника надавати усні й письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутнім під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності й притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності в Комісії Інституту або в суді.

6. Порядок розгляду апеляційних справ

Комісія розглядає заяву й ухвалює рішення не пізніше 20 робочих днів від дня реєстрації заяви.

У виключних випадках, коли справа стосується складних обставин і необхідним є отримання додаткової інформації, термін розгляду заяви й ухвалення рішення може бути продовжено до 40 робочих днів. Комісія повідомляє заявника про продовження терміну.

Засідання Комісії проводяться в закритому режимі за умови відсутності клопотань членів Комісії і сторін конфлікту про відкритий розгляд. Сторони конфлікту мають право бути присутніми на засіданні Комісії та надавати усні пояснення.

Якщо Комісія приймає рішення про те, що розгляд заяви виходить за межі її компетенції, заявника про це має бути повідомлено у письмовому вигляді в найкоротший термін з роз'ясненням причин відмови.

7. Рішення комісії

Рішення Комісії мають рекомендаційний характер і подаються директору Інституту для подальшого розгляду.

Рішення приймаються таємним голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала більше половини членів Комісії, які були присутніми на засіданні. Якщо голоси членів Комісії розділилися нарівно, то рішення вважається неприйнятим.

Рішення Комісії оформлюється протоколами, у яких указується дата й місце проведення засідання, перелік питань, розглянутих на засіданні, і рішення Комісії.

Протокол Комісії підписують голова і секретар. Протокол має бути складено й передано сторонам не пізніше двох робочих днів від дати проведення засідання.

Комісія звітує про свою роботу раз на рік.

8. Прикінцеві положення

5.1. Положення ухвалюється Вченою радою інституту і вводиться в дію наказом директора, набуває чинності з моменту підписання наказу.

5.2. Контроль за виконанням Положення здійснюють посадові особи Інституту в межах своїх повноважень, установлених у посадових інструкціях.

5.3. Зміни та доповнення до Положення розглядаються й затверджуються Вченою радою Інституту й вводяться в дію наказом Директора Інституту в установленому порядку.